Kyrkomötet
Ekumenikutskottets betänkande 2026:7

Stödet till Kairos Palestinarörelsen

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2026:67 Stödet till Kairos Palestinarörelsen. Motionen föreslår att Svenska kyrkans positiva ställningstagande till Kairos Palestina-dokumentet från 2009 återkallas och att det behöver utredas ifall detta positiva ställningstagande har undergrävt och skadat trovärdigheten i Svenska kyrkans arbete mot antisemitism och relationer till judiska församlingar.

Utskottet menar att situationen i Palestina och Israel är förtvivlad med en under många år eskalerande våldsspiral. Utskottet bekräftar att Svenska kyrkan hör ropen från kyrkoledarna i Jerusalem genom Kairos Palestinadokumenten. Som kyrka arbetar vi ständigt med att svara på deras rop och det är vår kyrkas roll att stå på de utsattas sida. Att Kairos Palestina har kommit med ett andra dokument visar att detta är en pågående process. Med anledning av detta föreslår utskottet att motionen ska avslås.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att
1. avslå motion 2026:67, punkt 1,
2. avslå motion 2026:67, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2026:67 av Anna Sundberg, Stödet till Kairos Palestinarörelsen

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att
1. återkomma med förslag till kyrkomötet som innebär att Svenska kyrkans positiva ställningstagande till Kairos Palestina-dokumentet från 2009 återkallas och att Svenska kyrkan tar avstånd från dokumentet,
2. utreda huruvida Svenska kyrkans tidigare positiva ställningstagande till Kairos Palestina har undergrävt trovärdigheten i Svenska kyrkans arbete mot antisemitism och skadat Svenska kyrkans relation till judiska församlingar och organisationer i Sverige och den judisk-kristna dialogen.

Bakgrund

Kairos Palestine och Svenska kyrkans svar

Kairos Palestine är en palestinsk-kristen ekumenisk gräsrotsrörelse. Representanter för Svenska kyrkans systerkyrka Evangelisk-lutherska kyrkan i Jordanien och det Heliga landet (ELCJHL) och andra av Act Svenska kyrkans partnerorganisationer är engagerade i rörelsen i Palestina. Sedan det ursprungliga dokumentet *Kairos Palestina – ett sanningens ögonblick* gavs ut 2009 har Kairos Palestine växt till en global rörelse med nationella stödorganisationer världen över, inklusive i Sverige.

Ordföranden i nämnden för internationell mission och diakoni och biskopen i Strängnäs stift skrev på uppdrag av dåvarande ärkebiskopen ett svar på Kairos Palestina 2009. Det hette *Svenska kyrkans svar på Kairos Palestina – Ett sanningens ögonblick. Ett ord av tro, hopp och kärlek från hjärtat av palestinskt lidande*, 2009. Svaret är en reflektion på de tre frågor de hör i Kairos Palestina: Höj er röst! Ta itu med er teologi! och Kräv ett slut på ockupationen. Svaret innehåller en självrannsakan av det moraliska ansvar som Svenska kyrkan har, hur vi som kyrka hade kunnat agera annorlunda. Svenska kyrkan finner stöd i vissa av de teologiska ståndpunkter som presenteras i Kairos Palestina, medan andra utgör föremål för teologisk diskussion och kritisk bearbetning. När det kommer till frågan om ”Landet” bejakar författarna det som beskrivs i dokumentet *Guds vägar*. När det kommer till frågan om att kräva ett slut på ockupationen beskrivs det påverkansarbete som Svenska kyrkan har bedrivit gentemot politiker i Sverige men också i EU under många år. Slutligen uppges det att Svenska kyrkan kommer att fortsätta protestera mot varje brott mot internationell lag och mänskliga rättigheter, att arbeta mot bosättningar på ockuperad mark och att fortsätta stå upp för en rättvis fred.

Tidigare behandling av kyrkomötet

Kairos Palestina-dokumentet har behandlats vid flera tillfällen av kyrkomötet. I motion 2015:90 föreslogs att Kairos Palestina-dokumentets status som icke-officiellt dokument ska tydliggöras och att det ska utredas hur stora resurser som har avsatts för att sprida dokumentet, samt var beslut om resurstilldelning har fattats. Ekumenikutskottet ansåg i sitt betänkande Eu 2015:7 att dokumentets status har klargjorts av läronämnden (Ln 2014:14y) och föreslog kyrkomötet att anse motionen i den delen besvarad med vad utskottet anfört. Man anförde vidare att kyrkomötet inte har till uppdrag att granska fördelningen av tjänsteutrymme för den nationella nivåns verksamhet varför utskottet föreslog kyrkomötet att avslå motionen i den delen. Kyrkomötet beslutade enligt utskottets förslag.

I läronämndens yttrande 2014:14y uttrycks att Kairos Palestina ”är ett ekumeniskt teologiskt dokument, skrivet av palestinska kristna för dem som vill få större förståelse för deras utsatthet i den rådande politiska situationen. Dokumentet har mottagits av Svenska kyrkans kyrkomöte och rekommenderas för studium och handling i församlingarna.”

I läronämndens yttrande 2022:6y, Svenska kyrkan, Israel och det judiska folket, står att ”Läronämnden är medveten om att det finns teologiska traditioner som antingen ifrågasätter Israels legitimitet som stat, eller som tolkar Bibeln på ett sätt som begränsar möjligheten att kritisera enskilda länders politik. Sådana tolkningsmodeller avvisar Svenska kyrkan.”

I november 2025 beslutade kyrkomötet ”att uttala sitt stöd för kyrkoledarna i Jerusalem att fortsätta arbeta för fred, rättvisa och försoning i en svår tid av grova upprepade folkrättsbrott och förföljelse”.

Svenska kyrkans position för en rättvis och hållbar fred mellan Israel och Palestina

Grunden för Svenska kyrkans arbete när det gäller Palestina och Israel är Svenska kyrkans positionspapper för rättvis och hållbar fred mellan Israel och Palestina, som antogs av kyrkostyrelsen 2022.

Dokumentet utgör ett förtydligande av Svenska kyrkans förståelse av vad en hållbar och rättvis fredlig lösning på konflikten innebär, och det uttrycker inriktning och åtaganden tillsammans med partnerorganisationer och kyrkor i regionen.

I positionspappret från 2022 benämns både dokumentet *Kairos Palestina – ett sanningens ögonblick* och Svenska kyrkans eget dokument *Guds vägar – judendom och kristendom* i följande stycke:

> Dokumentet Guds vägar – judendom och kristendom som antogs av Kyrkomötet 2001 är en frukt av den judisk-kristna dialogen och fördjupar Svenska kyrkans förhållande till judendomen. I det dokumentet tar Svenska kyrkan avstånd från ersättningsteologi och andra tankemodeller inom kristen tradition som kan tolkas som antisemitism eller förakt för det judiska folket och försvarar judars rätt till sin historia, sin tro och sina seder. Utan att göra någon bedömning av politisk sionism eller den nutida staten Israel bekräftar Guds vägar också att ”Landet” alltid haft en djup betydelse i judisk tradition: ”Kärleken till och förbundheten med det land, där profeterna verkade och templet reste sig på det heliga berget, kan omöjligen tänkas bort ur det judiska folkets liv och historia. Vår respekt för judendomen bör omfatta även denna del av den judiska traditionen.”

I dokumentet *Kairos Palestina – ett sanningens ögonblick*, författat av palestinska kristna i december 2009, uttrycks en kristen palestinsk teologisk reflektion om konflikten och den palestinska situationen, vilket tillsammans med Svenska kyrkans svar på dokumentet utgör ytterligare en dimension av den teologiska bakgrunden till detta dokument. I enlighet med de ovan nämnda dokumenten accepterar inte Svenska kyrkan teologiska resonemang som osynliggör de judiska och palestinska folkens situation, motiverar antisemitism, kristofobi, islamofobi eller på annat sätt leder till kränkningar av mänskliga rättigheter.

Positionspappret uttrycker också att med *Kairos Palestina – ett sanningens ögonblick* och efterföljande dokument ”följer en uppmaning till kyrkor i den världsvida gemenskapen att teologiskt reflektera och utifrån den reflektionen handla för fred och försoning i konflikten Israel och Palestina”.

Svenska kyrkans stöd till den palestinska kristenheten och till den judiska gemenskapen i Sverige står inte i motsättning till varandra.

I positionspappret uttrycks bland annat följande om antisemitism:

> Förekomsten av antisemitism är ett allvarligt problem med långa rötter i historien, i Sverige och runt om i världen. Antisemitism är ett samhällsproblem som förekommer i flera olika grupper, miljöer och politiska inriktningar. Kritik av staten Israels politik och stöd för palestiniers krav på rättvisa och självbestämmande är inte i sig uttryck för antisemitism.

Det åligger Svenska kyrkan, som kyrka, samhällsaktör och röst i Israel-Palestinadebatten, att uppmärksamma och motverka alla former av antisemitism, både inom och bortom vår egen kyrka, oavsett om den förekommer medvetet eller omedvetet.

Kairos II

När Svenska kyrkan tog emot Kairos Palestinadokumentet 2009 konstaterades att ”dokumentet gör inga anspråk på att vara en objektiv analys av konflikten mellan Israel och Palestina, och det är inte heller så Svenska kyrkan ser på det. Det är i stället ett rop från kristna i området, ur en situation som gränsar till hopplöshet.”

År 2020 gav Kairos Palestine ut dokumentet *Cry for Hope – Ge oss hopp! En uppmaning till beslutsam handling* och i november 2025 antog Kairos Palestine det så kallade Kairos II – *A Moment of Truth: Faith in a Time of Genocide*.

Ärkebiskopen av Canterbury, Sarah Mullally, talade inför engelska anglikanska kyrkans synod i juli 2026. Hon sa då bland annat att [Kairos II] ”reflects the pain and trauma of the Palestinian people […] The urgency of the situation in the Holy Land demands that we have difficult conversations. We must listen to those things that are hard to hear and take the risk of engaging across divides.”

Det första Kairos Palestina-dokumentet (2009) innehöll både beskrivningar och formuleringar som hade stöd i Svenska kyrkans antagna positioner och sådana som inte hade det. Det som ledde fram till och händelseutveckling efter den 7 oktober 2023, präglar tydligt innehållet och språket i Kairos II.

Uppmaningarna och kraven på omvärlden, i synnerhet den världsvida kyrkan, är dock på många sätt desamma i samtliga Kairos-dokument: solidaritet i ord, handling och bön, att tala sanning till makten om de upprepade folkrättsbrotten och mer specifikt att utöva påtryckningar gentemot staten Israel med hjälp av icke-våldsliga metoder.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2026:67.

Utskottet menar att situationen i Palestina och Israel är förtvivlad med en under många år eskalerande våldsspiral. Utskottet bekräftar att Svenska kyrkan hör ropen från kyrkoledarna i Jerusalem genom Kairos Palestinadokumenten. Det pågår ett ständigt svar på deras rop och det är vår kyrkas roll att stå på de utsattas sida. Vi har en skyldighet att stödja kristna och andra utsatta i Palestina. Vi står i en lång relation till kristna i det heliga landet. Att Kairos Palestina har kommit med ett andra dokument visar att detta är en pågående process. Utskottet menar också att det inte finns någon motsättning mellan att stödja palestinska kristna och samtidigt stödja den judiska gruppen i Sverige. Med anledning av detta föreslår utskottet att motionen ska avslås.

Uppsala den 1 oktober 2026

På ekumenikutskottets vägnar

Ulf Bjereld, ordförande

Jakob Sundmark, sekreterare

Beslutande: Ulf Bjereld, ordförande, Lars G Linder, Klas Corbelius, Susanne Stenlund, Camilla Tillman, Celina Falk, Stig Axelsson, Josefine Carlsén Åkerfeldt, Åsa Felix Everbrand, Johan Hjertén, Lotta Hedström, Klas Ek, Lis Carlander, Maria Sandström och Håkan Persson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Sara Bengtlars, Peter Weiderud, Joakim Edhborg, Karin Lekberg, Veronica Pålsson, Johnny Nilsson Stigesjö, Jonatan Glader, Ellionor Moberg, Fredrik Wallén, Stephan Gullberg, Eva Blomberg Svensson, Daniel Engström, Kerstin Sidenvall Karlgren och Eva Lans Samuelsson.

Biskoparna Mikael Mogren och Karin Johannesson har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig mot utskottets beslut att föreslå kyrkomötet att avslå motion 2026:67 till förmån för att bifalla densamma.

Kairos Palestina-dokumentet är från 2009 och Svenska kyrkans tidigare ställningstagande bör kunna omprövas i ljuset av utvecklingen sedan dess. Svenska kyrkan konstaterar själv att dokumentet inte är en objektiv analys av konflikten, vilket motiverar försiktighet med att ge det en normerande ställning.

För ett trovärdigt arbete mot antisemitism och en fortsatt god judisk-kristen dialog är det också angeläget att granska hur stödet till Kairos Palestina förhåller sig till Svenska kyrkans övriga ställningstaganden. Svenska kyrkan kan samtidigt tydligt värna palestinska kristna, mänskliga rättigheter, fred och försoning utan att stå bakom varje politisk eller teologisk formulering i Kairos Palestina.

Mot denna bakgrund anser jag att motion 2026:67 bör bifallas.

Maria Sandström